

Harran Üniversitesi gastroenteroloji kliniğinde özofagogastroduodenoskopi yapılan olguların demografik verilerinin analizi: 5 yıllık seri (Özofagogastroduodenoskopi sonuçlarımız)

Demographic data analysis of cases with esophagogastroduodenoscopy in our gastroenterology department: 5-year series
(Our esophagogastroduodenoscopy results)

Zehra Cevheri Ağan¹ , Çiğdem Cindoğlu² , Veysel Ağan³ , Ahmet Uyanıkoğlu⁴ , Necati Yenice⁴

¹ Şanlıurfa Harran Devlet Hastanesi Şanlıurfa, Türkiye

² Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye

³ Harran Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Eczane Hizmetleri, Şanlıurfa, Türkiye

⁴ Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji Bilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye

Öz.

Amaç: Şanlıurfa ili ve çevre bölgelerden hastanemize gelen ve özofagogastroduodenoskopi (ÖGD) yapılan hastalar ile ilgili epidemiyolojik veriler oluşturmak, sonuçları literatür bulguları ile karşılaştırarak benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıkartmak amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Ocak 2011 ve Mart 2016 tarihleri arasında yapılan toplam 5286 ÖGD verisi değerlendirildi. Çalışmaya dahil edilen hastalar yaş, cinsiyet, endoskopik lezyonlar ve malignite yönünden araştırıldı.

Bulgular: ÖGD yapılan olgulardan 2774'ü (%52,5) kadın, 2512'si (%47,5) erkekti. Bayanların yaş ortalaması 43,35±17,76, erkeklerin yaş ortalaması 44,35±17,08 idi. Üst gastrointestinal sistem malignite görülme oranı %0,7 idi.

Sonuç: Bu çalışma Şanlıurfa yöresine ait detaylı ÖGD verileri sağlamıştır. Bu çalışmanın özellikle bu bölgede epidemiyolojik çalışmalara katkı sağladığını düşünüyoruz.

Anahtar kelimeler: Özofagogastroduodenoskopi, Epidemiyoloji, Kanser

Abstract

Background: It is aimed to create epidemiological data related to esophagogastroduodenoscopy (EGD) patients who come to our hospital from Şanlıurfa province and environmental regions and thus to reveal the similarities and differences of our endoscopy results by comparing the literature findings.

Methods: A total of 5286 EGD data between January 2011 and March 2016 were evaluated. Patients in the study were compared according to age, gender, endoscopic lesions and malignancy.

Results: There were 2774 (52.5%) women and 2512 (47.5%) men in esophagogastroduodenoscopy group. The average age of the women was 43,35 ± 17,76 and men was 44,35 ± 17,08. The rate of upper gastrointestinal system malignancy was 0.7%.

Conclusions: The present study has provided detailed EGD data about Şanlıurfa Region. We think that this study contributes epidemiological studies especially in this region.

Keywords: Esophagogastroduodenoscopy, Epidemiology, Cancer

Sorumlu Yazar / Corresponding Author

Dr. Çiğdem CİNDÖĞLU

Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Şanlıurfa, Türkiye

Tel: 0 (505) 228 13 75

E-mail: ccindoglu@hotmail.com

Geliş tarihi / Received:20/11/2018

Kabul tarihi / Accepted: 31/01/2019

Giriş

Endoskopinin tarihi Hipokrat dönemine kadar dayanmaktadır. Hipokrat, muayenede rektal spekulum kullandığını belirtmiştir (1). Tıpta gelişen teknolojiler ile birlikte tanı, takip ve tedavide önemi daha da artmıştır. Günümüzde özofagogastroduodenoskopi(ÖGD) uygulandığı sistemin teşhisinden öte, çok sayıda tedavi işlemi için de kullanılmaktadır. Bu tedavi uygulamaları sayesinde akalazyaya, gastrointesinal fistüller, pankreatik psödokistler, erken gastrik kanser ve nöroendokrin tümörler endoskopik olarak tedavi edilebilmektedir (2). Bu gelişmeler sayesinde, gastroenteroloji kliniklerine başvuran hastalara tanı ya da tedaviye yönelik olarak giderek artan sayıda endoskopik girişimler uygulanmaktadır (3).

Bu çalışmada Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Gastroenteroloji Bilim Dalı Endoskopi Ünitesi'nde yapılan ÖGD bulgularının ve üst gastrointestinal sistem hastalık sonuçlarının değerlendirilmesi, bu sonuçların literatür bulguları ile karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkların ortaya çıkarılması amaçlandı.

Materyal ve Metod

Çalışmaya Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Gastroenteroloji Bilim Dalı Endoskopi Ünitesi'nde Ocak 2011 ve Mart 2016 tarihleri arasında üst gastrointestinal sistem(GİS) endoskopisi yapılan 5286 hasta alındı. Gebeliği olan, 18 yaş altında olan, yeterli verisi bulunmayan hastalar çalışmaya dahil edilmedi. İşlem öncesi hasta bilgilendirilmesi yapıldı. Gastroskopiler 8 saat açlık sonrası yapıldı. Çalışmamıza dahil edilen hastaların yaş, cinsiyet, endoskopik lezyonlar değerlendirildi. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin SPSS (Statistical Package for Social Sciences for Windows) 20.0 sürümü ile istatistiki olarak değerlendirildi.

Bulgular

5286 hastaya üst GİS endoskopisi yapıldı. ÖGD yapılan olguların 2774'u (%52,5) kadın, 2512'si (%47,5) erkekti. Kadınların yaş ortalaması 43,35±17,76, erkeklerin yaş ortalaması 44,35±17,08 idi. Tüm hastaların 3390'ında (%64,1) özofagus normaldi. 1896 hastada (%35,9) özofagus hastalığı saptanmış olup; 572 hastada (%10,8) kardiyaya gevşekliği, 102 hastada (%2) hiatal herni, 958 hastada (%18,1) özofajit, 9 hastada (%0,2) özofajial tümör, 126 hastada (%2,5) özofajial varis, 22 hastada (%0,5) Barrett özofagusu, 24 hastada (%0,5) özofagus ülseri saptandı. Midede 3306 hastada (%62,5) antral gastrit/eritematöz gastrit/normal bulgular, 1980 hastada (%37,4) ciddi mide hastalığı saptanmış olup; 1624 hastada (%30,7) eroziv gastrit, 165 hastada (%3,1) mide ülseri, 30 hastada (%0,5) mide kanseri, 75 hastada (%1,4) atrofik gastrit saptandı. Duodenumda 3575 hasta (%67,6) normal bulgular, 1711 hastada (%32,4) duodenum hastalığı saptandı; 1236 hastada (%23,4) duodenit-eroziv duodenit, 408

hastada (%7,8) duodenal ülser ve 1 hastada (%0,02) tümör görüldü.

Özofagus, mide ve duodenuma hastalıklarının dağılımı tablo-1 'de özetlenmiştir.

ÖGD incelemesinde 39 hastada (%0,7) tümör tespit edilmiştir. Üst gastrointestinal sistem kanserlerinin lokalizasyonlarına göre dağılımı tablo-2' de gösterilmiştir.

Tablo 1. Özofagus Hastalıklarının Dağılımı

Özofagus	Sayı (n)	Yüzde (%)
Normal	3390	64,1
Patolojik	1896	35,9
Kardiyaya Gevşekliği	572	10,8
Hiatal Herni	102	2
Özofajit grade A	666	12,6
Özofajit grade B	205	3,9
Özofajit grade C-D	87	1,6
Özofagus tümörü	9	0,2
Özofajektomi	3	0,05
Özofagus varisi	126	2,5
Barrett özofagus	22	0,5
Özofagus ülseri	24	0,5
Akalazyaya	18	0,3
Polip	27	0,5
Papillom	3	0,05

Tablo 2. Mide Hastalıklarının Dağılımı

Mide	Sayı (n)	Yüzde(%)
Antral/eritemli.gastrit/Normal	3306	62,5
Ciddi patoloji	1980	37,4
Eroziv Gastrit	1624	30,7
Mide ülseri	165	3,1
Mide tümörü	30	0,5
Gastrektomi	28	0,5
Polip	25	0,4
Atrofik gastrit	75	1,4
Portal gastropati	33	0,6

Tartışma

Üst GİS patolojilerin görülme sıklıkları ülkelere ve bölgelere göre değişiklikler göstermektedir. Bizim ülkemizde de gastroenteroloji kliniklerine başvuran hastalara tanı ya da tedaviye yönelik giderek artan sayıda endoskopik girişimler uygulanmaktadır (4-6). Biz de çalışmamızda endoskopi yapılan hastalarda üst GİS hastalıklarının dağılımını araştırarak bölgesel farklılıklar olup olmadığını araştırdık. Aoki ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada dünya genelinde ÖGD raporlarında %23 ile % 96,5 arasında gastrit raporlanmaktadır (7). Bizim çalışmamızda 3292 (%62) kişide antral gastrit/eritemli gastrit ve 1624 (%30,7) kişide eroziv gastrit saptandı.

Asya'daki bazı çalışmalarda özofajit sıklığı %0,8-16,3 olup batıya göre daha düşük olduğu bildirilmiş ve batılılaşma ile özofajit görülme sıklığının arttığı ileri sürülmüştür. Çin'den Tseng ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada

%15,8 özofajit saptanmıştır (8). Bizim çalışmamızda da özofajit sıklığı benzer şekilde yaklaşık %18 olarak saptanmıştır. Özofagus kanseri sıklığı ülkelere ve bölgelere göre farklılıklar gösterir, Doğu Anadolu Bölgesi'nde siktir. Uyanıkoğlu ve arkadaşlarının yaptığı çalışmalarda İstanbul bölgesinde endoskopik rastlanma sıklığı binde 3.3 iken Erzurum'da yüzde 2.3 gibi çok yüksek oranda saptanmıştır (9,10). Bizim serimizde ise özofagus kanseri sıklığı binde 2 oranında saptanmıştır. Gastroözofageal reflü hastalığının en önemli komplikasyonu Barrett özofagusu olup, sıklığı son 20 yılda yaklaşık yüzde elli artmıştır, Türkiye'de az görülmekle beraber batıda popülasyonun yüzde üç ile onu'nu etkilediği düşünülmektedir (11-14). Bizim serimizde Barrett özofagusu sıklığı binde 5 civarında tespit edilmiş olup batıya göre düşük orandadır.

Tablo 3. Duodenum hastalıklarının dağılımı

Duodenum	Sayı (n)	Yüzde (%)
Normal	3575	67,2
Patoloji	1711	32,4
Duodenit	900	52,6
Eroziv duodenit	336	19,6
Duodenal ülser	408	3,8
Gluten	41	2,3
Duodenektomi	6	0,3
Anjiyodisplazi	4	0,2
Polip	16	0,8
Duodenal tümör	1	0,02

Tablo 4. Üst Gastrointestinal Sistem Kansellerinin Lokalizasyonlarına Göre Dağılımı

Lokalizasyon	Sayı (n)	Yüzde(%)
Özofagus	9	0,2
Kardiya	1	0,02
Kardiya +korpus	2	0,03
Korpus	2	0,03
Korpus +antrum	3	0,03
Antrum	11	0,2
Pilor	1	0,02
İnfiltran	1	0,02
Mide yaygın	9	0,2
Duodenum	1	0,02

Kore'den bildirilen bir çalışmada gastrik ülser ve duodenal ülser sıklığı %1,6 ve %1,2 oranında bildirilmiştir (15). Bizim serimizde mide ülseri sıklığı %3,1 ve duodenal ülser sıklığı %0,5 olarak saptanmıştır. Mide kanserinin erkeklerde görülme sıklığı kadınlardan iki kat fazladır. Mide kanseri genelde 40 yaşından sonra görülmeye başlar ve 70'li yaşlarda pik yapar. Mide kanserinin en sık antrumda lokalizedir ve literatürde mide kanseri oranı %0,5-4 arasındadır (16-20). Uyanıkoğlu ve arkadaşlarının yapmış olduğu bir çalışmada Şanlıurfa yöresi ile Erzurum yöresi üst GİS malignitesi görülme oranı karşılaştırılmış Şanlıurfa' da üst GİS kanseri saptanma oranı %1,1 iken, Erzurum yöresinde bu oran %5,7 olarak saptanmıştır

(21). Bizim çalışmamızda üst GİS malignite görülme oranı nisbeten düşük oranda, %0,7 olarak saptandı, en sık lokalizasyon literatürde olduğu gibi antrum (%0,2) idi. Sonuç olarak bu çalışma Şanlıurfa yöresine ait detaylı üst GİS endoskopi verileri sağlamıştır. ÖGD yapılan hastaların yaklaşık üçte birinde özofagus hastalığı, üçte birinde ciddi mide hastalığı, üçte birinde duodenal hastalıklar saptanırken, üst GİS kanseri düşük oranda, yaklaşık binde 7 oranında saptanmıştır. Bu çalışmanın üst GİS hastalıkları açısından bölge epidemiyolojik çalışmalarına katkı sağladığını düşünüyoruz.

Kaynaklar

- Göney E. Endoskopik (laparoskopik) cerrahinin tarihçesi. Türkiye Klinikleri J Med Sci 1994;14:79-86
- Mungan Z. Gastrointestinal Sistem Hastalıklarına Yaklaşım. İç Hastalıkları Kitabı. Cilt 1. Nobel Kitabevleri, İstanbul, 2007; 785-793.
- Takekoshi T, Baba Y, Ota H, et al. Endoscopic resection of early gastric carcinoma: result of a retrospective analysis of 308 cases. Endoscopy 1994; 26: 352.
- Okçu N, Yılmaz A, Kiki İ, Onuk MD, Gündoğdu C, Uzunismail H: Tanısal üst gastrointestinal sistem endoskopi sonuçları. XIII. Ulusal Gastroenteroloji Kongresi Antalya 166; Ekim 1996. 17.
- Türkdoğan MK, Tuncer İ, Akman N, Hekim H, Mete R, Altan S, Yıldırım H: Van yöresinde 1.5 yıl içerisinde gastrointestinal sistem endoskopisi uygulanan vakaların retrospektif değerlendirilmesi. XIV. Gevher Nesibe Tıp Günleri Kayseri 109; 1996.
- Uyanıkoğlu A, Davutoğlu C, Danaloğlu A. Peptik ülser ve kanser teşhisinde özofagogastroduodenoskopi [Esophagogastroduodenoscopy for peptic ulcer and cancer]. Akademik Gastroenteroloji Dergisi 2011;10:108-11.
- Aoki K, Kihale PE, Wenyuan Z, et al. Comparison of Prevalence of Chronic Atrophic Gastritis in Japan, China, Tanzania, and the Dominican Republic. Ann Epidemiol 2005;15:598-606.
- Tseng PH, Lee YC, Chiu HM, et al. Prevalence and Clinical Characteristics of Barrett's Esophagus in a Chinese General Population. J Clin Gastroenterol 2008;42:1074-9.
- Uyanıkoğlu A, Davutoğlu C, Danaloğlu A. Peptik Ülser ve Kanser Teşhisinde Özofagogastroduodenoskopi. Akademik Gastroenteroloji Dergisi 2011; 10(3): 108-111
- Uyanikoglu A, Aydogan T, Nar H, Coskun M, Albayrak F, Binici DN. Gastroscopy And Biopsy Findings Of Patients With Upper Gastrointestinal Cancer In The Turkey Eastern Anatolia Region. Medica Mediterranea, 2013; 29: 77
- Akyuz F, Uyanikoglu A, Emis F, Arıcı S, Akyuz U, Baran B, Pinarbasi B, Gul N. Gastroesophageal reflux in asymptomatic obese subject: an esophageal impedance-pH study. World J Gastroenterol 2015 March 7; 14:21(10):3030-4. doi: 10.3748/wjg.v21.i10.3030
- Kuipers EJ, Spaander MC. Natural History of Barrett's Esophagus. Dig Dis Sci. 2018 Aug;63(8):1997-2004. doi: 10.1007/s10620-018-5161-x
- Uyanıkoğlu A, Ermiş F, Akyüz F, Mungan Z. Gastroözofageal Reflü Hastalığı. Güncel Gastroenteroloji Mart 2013; 39-45
- Clermont M, Falk GW. Clinical Guidelines Update on the Diagnosis and Management of Barrett's Esophagus. Digestive Diseases and Sciences (2018) 63:2122-2128.
- Nam K, Shin JE, Kim SE, Baik GH, Choi SH, Lee JY, Park KS, Joo YE, Myung DS, Kim HJ, Song HJ, Choi SC, Kim HJ, Kim HY, Kim N. Prevalence and risk factors for upper gastrointestinal diseases in health check-up subjects: a nationwide multicenter study

- in Korea. Scand J Gastroenterol. 2018 Aug;53(8):910-916.
16. Tamer A, Korkut E, Korkmaz U. Üst gastrointestinal endoskopi sonuđları: Düzce bölgesi. The Medical Journal of Kocatepe 2005;6:31-4.
  17. Dursun M, Yılmaz Ş, Canoruç F, et al. Mide karsinomlarında anatomik lokalizasyon. Dicle Tıp Dergisi 2002;29:1-2.
  18. Tuncer İ, Uygan İ, Kösem M, et al. Van ve çevresinde görülen üst gastrointestinal sistem kanserlerinin demografik ve histopatolojik özellikleri. Van Tıp Dergisi 2001;8:10-3.
  19. Uyanıkoğlu A, Coşkun M, Binici DN, et al. Erzurum yöresi gastroskopi ve patoloji sonuçlarının değerlendirilmesi [Evaluation of gastroscopic and pathologic results Erzurum region]. Türkiye Klinikleri J Gastroenterohepatol 2011;18:70-4.
  20. Kono Y, Kanzaki H, Tsuzuki T, Takatani M, Nasu J, Kawai D, Takenaka R, Tanaka T, Iwamuro M, Kawano S, Kawahara Y, Fujiwara T, Okada H. A multicenter observational study on the clinicopathological features of gastric cancer in young patients. J Gastroenterol. 2018 Oct 29. doi: 10.1007/s00535-018-1525-4.
  21. Uyanıkoğlu A, Aydođan T, Nar H et al. Şanlıurfa yöresinde Gastroskopi yapılan hastalarda Helicobacter Pylori Sıklığı. 30. Ulusal Gastroenteroloji Haftası, The Turkish Journal of Gastroenterology 2013, 24(suppl.1: 115. 11-15 Eylül 2013, Antalya, Türkiye, P-136